

LÃI SUẤT CƠ BẢN TẠI ANH VÀ BÀI HỌC CHO VIỆT NAM

PGS. TS. Ngô Hương
TS. Ngô Vi Trọng
Trường ĐH Ngân hàng TP.HCM

Tóm tắt: Lãi suất cơ bản (LSCB) tại Việt Nam đã và đang là một đề tài gây nhiều tranh cãi xoay quanh vấn đề Ngân hàng Nhà nước Việt Nam (NHNNVN) có nên tiếp tục công bố LSCB nữa hay không? Để thấy rõ vai trò, cơ chế tác động và quá trình quản lý vĩ mô nền kinh tế thông qua LSCB, bài viết này giới thiệu sơ lược kinh nghiệm điều hành LSCB của Ngân hàng Trung ương (NHTW) tại Vương quốc Anh nhằm cung cấp thông tin cũng như những bài học kinh nghiệm cho Việt Nam trong quá trình điều hành chính sách tiền tệ (CSTT) thông qua công cụ LSCB.

Từ khóa: Lãi suất cơ bản, chính sách tiền tệ, ngân hàng trung ương.

Đặt vấn đề

LSCB thường được biết đến như là mức lãi suất tham chiếu của NHTW cũng như là công cụ quan trọng của CSTT trong việc ổn định và phát triển thị trường tài chính - tiền tệ, tạo điều kiện thuận lợi cho hoạt động ngân hàng và sự phân bổ có hiệu quả các nguồn lực tài chính trong nền kinh tế (BOE, 1999; VNBA, 2013). Tùy thuộc vào cách tiếp cận của mỗi quốc gia, lãi suất của NHTW cũng khác nhau về tên gọi, cơ sở xác định, cơ chế điều hành và tác động đến nền kinh tế ở những mức độ khác nhau. Từ khi đưa vào áp dụng cho đến nay, LSCB của NHNNVN chưa thể hiện được vai trò là mức lãi suất tham chiếu quan trọng cho thị trường, đồng thời chưa thật sự trở thành một công cụ quan trọng của NHTW trong việc quản lý và điều tiết vĩ mô nền kinh tế. Chính vì vậy, việc nghiên cứu kinh nghiệm điều hành LSCB của NHTW của các quốc gia trên thế giới có ý nghĩa quan trọng trong việc cung cấp thông tin cũng như những bài học kinh nghiệm cho Việt Nam.

Lãi suất cơ bản tại Anh

Một trong hai mục tiêu hoạt động cốt lõi của NHTW Anh là ổn định giá cả và gia tăng niềm tin của người dân và các nhà đầu tư

vào đồng nội tệ (confidence in the currency) (BOE, 2013d). Giá cả được ổn định thông qua việc kiểm soát và duy trì lạm phát ở mức mục tiêu do Chính phủ công bố và được thực thi bởi NHTW thông qua các quyết định của Ủy ban CSTT (Monetary Policy Committee - MPC). Tùy vào từng thời kỳ phát triển cụ thể của nền kinh tế, các công cụ của CSTT được NHTW sử dụng phối hợp để tác động điều tiết nền kinh tế, mà chủ yếu là tác động đến giá cả của các khoản tín dụng. Do đó, công cụ lãi suất nói chung và LSCB nói riêng là một công cụ thường được sử dụng phổ biến và khá hiệu quả.

Tại Anh, thuật ngữ LSCB (base rate) được sử dụng để chỉ mức lãi suất của các ngân hàng thương mại (NHTM) và NHTW Anh (BOE, 2013a; Barclays Bank, 2013).

Thứ nhất, LSCB của các NHTM là mức lãi suất tham chiếu cho các hoạt động tín dụng và tiết kiệm tại chính các NHTM được xác định dựa trên việc định giá tiền gửi và định giá các khoản cho vay những khách hàng có rủi ro thấp (Barclays Bank, 2013). Điều này có nghĩa là các NHTM công bố và sử dụng LSCB để xác định mức lãi suất chính thức trong các giao dịch giữa ngân hàng và các loại khách hàng khác nhau.